

Olsztyn, 13 kwietnia 2022 r.

PS-VI.431.2.4.2022.AB

Szanowny Pan
Dariusz Michalczyk
Dyrektor Domu dla Dzieci
Towarzystwa Nasz Dom Nr 2
ul. Warszawska 53/4
11-700 Mrągowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.142.2022 z 07 marca 2022 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 16 marca 2022 r. i zakończono 17 marca 2022 r. Przedmiot kontroli obejmował zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447) – zwanej dalej ustawą wrispz lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ Dom/ Jednostka – co oznacza: Dom dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie,
2. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie, pana Dariusza Michalczyka,
3. pracownicy pedagogiczni/ kadra pedagogiczna – co oznacza: wychowawców oraz specjalistów zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy wrispz,
4. pracownicy niepedagogiczni – co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy wrispz,
5. Regulamin Placówki/Regulamin – co oznacza: *Regulamin Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie przy ul. Warszawskiej 53/4.*

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia jej zakończenia. Fakt przeprowadzenia kontroli w Placówce odnotowano w rejestrze kontroli prowadzonym w Jednostce.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pana Dariusza Michalczyka. Ustaleń dokonano w oparciu o rozmowy przeprowadzone z wychowankami, wychowawcami i psychologiem, analizę akt osobowych pracowników oraz wyjaśnienia i informacje przekazane przez Dyrektora.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością.**

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Towarzystwo Nasz Dom w Warszawie, na zlecenie Powiatu Mrągowskiego, przeznaczoną dla 12 wychowanków. Placówka działa w oparciu o:

- *Statut Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie z dnia 20 maja 2021 r. /akta kontroli str. 1-4/*,
- *Regulamin Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom Nr 2 w Mrągowie przy ul. Warszawskiej 53/4 z dnia 20 maja 2021 r. /akta kontroli str. 5-20/*.

Ww. dokumenty określają szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania Placówki. Kontrolujący nie wnieśli uwag do powyższych dokumentów.

Rozdział II Regulaminu uwzględnia organizację Domu, zaś w rozdziale IV pt. *Pracownicy*, wskazano osoby sprawujące opiekę i wychowanie oraz osoby współpracujące z wychowawcami. Szczegółowy zakres obowiązków kadry pedagogicznej kontrolowanej Jednostki ujęto w zakresach czynności.

Ustalono, iż kwestie pracownicze ujęte zostały w *Regulaminie Pracy* oraz dokumencie pn. *Rekrutacja i awans zawodowy wychowawców Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom*, przyjęty uchwałą nr 40/16 Zarządu Towarzystwa Nasz Dom z dnia 16 października 2016 roku **/akta kontroli str. 21-26/**.

W związku z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, mając na względzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń i zachorowań na COVID-19, wprowadzono *Regulamin pracy zdalnej w Domach dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie*, obowiązujący także w kontrolowanej Jednostce. Ponadto Zarządzeniem nr 4/20 Dyrektora Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie z dnia 12 marca 2020 r. wprowadzono *procedurę postępowania na wypadek zagrożenia wystąpienia koronawirusa SARS CoV-2 (COVID-19) na terenie Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie* **/akta kontroli str. 27-32/**.

W dacie kontroli w Placówce było umieszczonych 12 wychowanków, których lista stanowi **akta kontroli str. 33-34.**

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

W celu zbadania zgodności zatrudnienia Dyrektora oraz pozostałych pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami, określonymi w przepisach prawa, sprawdzono kwalifikacje kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą.

Zgodnie z wykazem, stanowiącym **akta kontroli str. 35-41**, w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował również funkcję Dyrektora dwóch innych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, prowadzonych przez Towarzystwo Nasz Dom na zlecenie Powiatu Mrągowskiego, tj. Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 1 i Domu dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom nr 3. Ponadto na stanowiskach pedagogicznych na umowę o pracę zatrudniano łącznie osiem osób, tj.:

- pracownika socjalnego – w wymiarze 1 etatu,
- wychowawców stażystów – dwie osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów,
- młodszych wychowawców – dwie osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów
- starszych wychowawców – trzy osoby, łącznie w wymiarze 3 etatów (w tym jedna osoba, pełniąca funkcję lidera).

W okresie objętym kontrolą na stanowisku psychologa zatrudnione były 2 osoby (na podstawie umowy cywilnoprawnej), jedna do 30 czerwca 2021 r., której kwalifikacje zweryfikowano w toku czynności kontrolnych w 2021 r. (kwestie z tym związane uwzględniono w wystąpieniu pokontrolnym PS-VI.431.2.9.2021.AB z 22 września 2021 r.), druga od 01.09.2021 r.

Analiza dokumentacji przedłożonej kontrolującym wykazała, iż pracownicy pedagogiczni spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. posiadali odpowiednie wykształcenie.

Ustalono, iż Dyrektor spełniał wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 ustawy w.r.p., tj. posiadał odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3-letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, a także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że jest zdolny do kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą.

Ponadto w aktach osobowych przedłożonych kontrolującym, znajdowała się dokumentacja potwierdzająca spełnianie przez Dyrektora oraz pracowników pedagogicznych wymogów określonych, w przypadku Dyrektora w art. 97 ust. 3 pkt 3-5 ustawy w.r.p., a w przypadku pracowników pedagogicznych art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy w.r.p., tj., informacje w zakresie czy dana osoba:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Stosownie do art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy w.r.p., w kontrolowanej Jednostce z dziećmi może pracować osoba, która jest zdolna do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co wymaga potwierdzenia zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do wykonywania tej pracy. Kontrolujący stwierdzili brak ww. zaświadczenia w przypadku psychologa pracującego z dziećmi w dacie kontroli. W pisemnych wyjaśnieniach Dyrektor wskazał, że przepis ten jest niejednoznaczny, a psycholog zatrudniony jest na umowę zlecenie, co (...) *nie określa obowiązku wykonania badań lekarskich*. Nadmieniał jednocześnie, że osoba ta w Jednostce zatrudniana jest

w celu dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie **/akta kontroli str. 42-43/**. W opinii organu kontroli ustawodawca nie ograniczył się do konkretnej formy zatrudnienia, a obowiązek potwierdzenia braku przeciwwskazań nałożył na wszystkich pracowników kierowanych do pracy z dziećmi. Takim pracownikiem bez wątpienia jest psycholog.

Ze złożonych wyjaśnień wynika, iż przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów. Trudno było jednoznacznie stwierdzić, czy wskazana nieprawidłowość miała wpływ na zakres i sposób realizacji zadań przez psychologa.

W trakcie opracowywania niniejszego wystąpienia pokontrolnego do tut. Urzędu wpłynęła kserokopia zaświadczenia lekarskiego psychologa z 30 marca 2022 r. potwierdzającego, że jest on zdolny do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej **/akta kontroli ID: 7173261/**. Z uwagi na fakt, iż stwierdzona nieprawidłowość została wyeliminowana podczas trwania postępowania kontrolnego odstąpiono od wydania zalecenia w powyższym zakresie.

Na stanowiskach pracowników niepedagogicznych, zgodnie z informacją stanowiącą **akta kontroli str. 44** zatrudniano łącznie dwie osoby, tj.:

- sekretarza – w wymiarze 1 etatu,
- główną księgową – w wymiarze 1 etatu.

Pracownicy niepedagogiczni spełniali wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy wripsz.

Ponadto ustalono, że w okresie podlegającym kontroli wobec żadnego pracownika kontrolowanej Jednostki nie wszczęto postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

Przepisy art. 98 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wskazują, iż osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej, mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W Placówce, zgodnie z przedłożoną informacją stanowiącą **akta kontroli str. 45-46**, powyższy zapis ustawy wripsz był realizowany poprzez:

- możliwość spotkania wychowawcy z psychologiem Domów dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom i odbycia superwizji,
- cotygodniowe spotkania Dyrektora z liderami oraz lidera z zespołem wychowawczym (mające na celu nie tylko omówienie spraw wychowawczych i organizacyjnych, ale także wzajemne wspieranie się pracowników oraz dbałość o dobrą atmosferę w zespole liderów jak i w zespołach wychowawczych), które w okresie pandemicznym odbywały się online,
- możliwość udziału wychowawców w szkoleniach i warsztatach dotyczących profilaktyki wypalenia zawodowego,
- wynagradzanie wyróżniających się pracowników (po zasięgnięciu opinii lidera) Nagrodą Dyrektora,

- dostosowywanie grafików pracy do potrzeb wychowawców (organizowanie pracy wychowawców w ten sposób, aby co jakiś czas mieli kilka dni wolnego w celu dłuższego wypoczynku),
- przypominanie podczas rozmów z liderami i wychowawcami o rozwijaniu swoich pasji i zainteresowań, hobby, w celu zapobiegania wypaleniu zawodowemu,
- planowanie działań na dłuższy okres, aby wychowawców nie przeciążać pracą i nadmierną ilością obowiązków (tak, aby wychowawcy nie angażowali się w krótkim czasie w zbyt wiele działań),
- dbałość o właściwą komunikację na linii Dyrektor-lider-wychowawca-dzieci,
- zachęcanie do zdobywania nowych kwalifikacji (w miarę możliwości pomoc finansowa ze strony Domów dla Dzieci TND w Mrągowie lub Towarzystwa Nasz Dom),
- sporządzanie umów zespołu wychowawczego, w celu uniknięcia konfliktów oraz „wchodzenia” w kompetencje innego wychowawcy.

Z pozyskanych informacji wynika również, iż psycholog zatrudniony w dacie kontroli, pracował z wychowankami w środy i czwartki, a godziny dostosowywane były do potrzeb dzieci. Z jego pomocy i wsparcia mogli korzystać także wychowawcy.

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli pracownicy pedagogiczni nie brali udziału w szkoleniach wzmacniających i podwyższających ich kompetencje zawodowe **/akta kontroli str. 35-41/**. Dyrektor wskazał, iż wynikało to z panującej pandemii spowodowanej SARS-CoV2 i związanych z tym ograniczeń **/akta kontroli str. 47/**. Powyższe w rozmowach z kontrolującymi potwierdzili pracownicy pedagogiczni, którzy wskazywali, iż z uwagi na pandemię nie uczestniczyli w szkoleniach, niemniej jednak wyrażali potrzebę wzięcia w nich udziału. W ramach bieżącego instruktażu zespół kontrolny wskazał na zasadność umożliwiania pracownikom pedagogicznym udziału w szkoleniach m.in. online oraz webinarach (formach, które szczególnie rozwinęły się w okresie pandemii), nie wymagających gromadzenia się osób w jednym miejscu. Branie udziału w ww. formach szkoleniowych, szczególnie, gdy odpowiadają specyfice pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, pozwala tym samym na nabycie nowej wiedzy, przydatnej w pracy z dziećmi, a także pozwala na zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Ma to istotne znaczenie z uwagi na fakt, iż pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych stanowią jedną z grup ryzyka najbardziej narażonych na wypalenie zawodowe, zważywszy na ciężące na nich obowiązki.

Pracownicy pedagogiczni, podczas rozmów indywidualnych z zespołem kontrolujących **/akta kontroli str. 48-52/** wskazali jednogłośnie, iż lubią swoją pracę. Nie czują też jeszcze wypalenia zawodowego. Poinformowali, że umożliwiał im się korzystanie z poradnictwa mającego na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Zawsze mogą liczyć na siebie nawzajem. Pomocą i wsparciem służy również Dyrektor i psycholog, a także pracownik socjalny. Ponadto jeden z pracowników wskazał, iż w Placówce umożliwia się dostęp do różnych materiałów i narzędzi niezbędnych do pracy z dziećmi. Pracownicy nie wnieśli uwag w powyższym zakresie, niemniej jednak wskazali na potrzebę szkoleń, co opisano powyżej.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniach 16 i 17 marca 2022 r. rozmowy kierowane z sześciorgiem wychowanków w zakresie jakości

udzielanego im przez wychowawców, specjalistów i Dyrektora wsparcia i opieki /**akta kontroli str. 53-58/**. Rozmowy podjęto z dziećmi przebywającymi w Placówce, które wyraziły na to chęć.

Podczas rozmów indywidualnych z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się zarówno o wychowawcach jak i Dyrektorze oraz specjalistach pracujących w Domu. Zgodnie potwierdzili, że mogli liczyć na ich wsparcie i pomoc w każdej sytuacji. Wskazali przy tym, że nie było takiego zdarzenia, aby zwracając się z prośbą o pomoc do wychowawcy, psychologa, czy też Dyrektora nie otrzymali jej. Wychowankowie nie zgłosili uwag w zakresie jakości opieki sprawowanej w kontrolowanej Jednostce.

5. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne wyniki kontroli oraz opinie wychowanków Placówki na temat jakości sprawowanej opieki, a także wsparcia udzielanego przez wychowawców, kadrę specjalistyczną oraz Dyrektora rekomenduje się dalsze utrzymanie poziomu świadczonych usług i nie wnosi się innych uwag.

Zważywszy na ustalenia poczynione podczas przeprowadzania czynności kontrolnych, rekomenduje się umożliwienie kadrze pedagogicznej udziału w szkoleniach, w tym w formie zdalnej, które pozwoliłyby na zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, z uwzględnieniem bieżących obostrzeń wynikających z ogłoszenia stanu epidemicznego.

W związku z tym, że nieprawidłowość, stwierdzona podczas kontroli, została usunięta w toku postępowania kontrolnego, nie wydaje się zalecenia.

Pouczenie

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, poz. 447).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Anna Słowińska
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej**

**Agnieszka Brzozowska - główny specjalista
Katarzyna Stefanowska - główny specjalista**